

KARADENİZ-EGE KORİDORU VE TÜRKİYE'NİN MERKEZİ KONUMU

Bora ODABAŞI

Misafir Araştırmacı

Analiz No : 2025 / 55

25.12.2025

3 Aralık 2025 tarihinde Brükselde Yunanistan Ulaşım ve Altyapı Bakan Yardımcısı Konstantinos Kyranakis, Romanya Başbakan yardımcısı ve aynı zamanda Ulaşım Bakanı Grozdon Karadzov ve Romanya Ulaştırma Bakan Yardımcısı Ionut Cristian Savoiunun bir araya geldiği bir zirve gerçekleştirildi. Zirveye aynı zamanda Avrupa Birliği Sürdürülebilir Ulaşım ve Turizm Komiseri Apostolos Tzitzikostas da katıldı. Zirvenin sonunda taraflar arasında Karadeniz-Ege Denizi Koridoru (BACP) kurulması üzerine Mutabakat Zaptı imzalandı.[1]

Karadeniz-Ege Koridoru; Yunanistanın, Bulgaristanın ve Romanyanın limanlarını, otoyollar, demir yolları ve konteyner tesisleri ile birbirine bağlamayı hedeflemektedir. Bu yeni koridor üç ana güzergaha sahip olacak; batı hattı, merkez hat ve doğu hattı. Batı Hattı, Atina ve Selanikten başlayarak Sofya üzerinden Bükreşe uzanacak. Merkez Hat, Selanik ve Dedeağaç limanlarını Svilengrad, Ruse ve Bükreş üzerinden Moldovya ve Ukrayna sınırlarına bağlayacak. Doğu Hattı ise Dedeağaçı Bulgaristanın liman kentleri Burgaz ve Varna üzerinden Romanyanın Köstence limanına bağlayacak. Ayrıca bu koridor Avrupa Birliği'nin Trans-Avrupa Ulaştırma Ağı (TEN-T) ile de entegre edilerek Avrupa ulaşım ağının bir parçası haline gelecek.[2]

Avrupa Birliği Komiseri Tzitzikos, anlaşmanın bir an önce uygulanmaya konması için verilen taahhütlerin somutlaşması için uzmanlardan ve finans kuruluşlarından oluşan özel bir çalışma grubunun kurulacağını söyledi. Ayrıca, 2028-2034 AB çok yıllık mali çerçeve planına kadar projenin finansmanını güvence alınması gerektiğini ifade etti.[3]

Karadeniz-Ege Denizi koridoru sadece bir ulaşım koridoru olmaktan öte askeri lojistik öncelikleri de içinde barındıran bir projedir.[4] Dedeağaç Limanı ile tamamlandığında NATOnun Avrupadaki en büyük hava üssü olacak olan Köstence Mihail Kogălniceanu Hava Üssü arasında kesintisiz ve hızlı karayolu bağlantısı da kurulmuş olacak. Ayrıca, şu an yapımı devam etmekte olan ve ABDnin sıvılaştırılmış doğal gaz hattını Doğu Avrupaya

taşıyacak olan Dikey Gaz Koridoru (Vertical Gas Corridor) da Karadeniz-Ege Koridoru ile aynı rotalara sahiptir.

Daha geniş perspektiften bakıldığında ise Karadeniz-Ege Koridoru, IMEC koridorunun da bir parçası olarak görülebilir. Eylül 2023te Yeni Delhide düzenlenen G20 zirvesinde duyurulan IMEC koridorunun Avrupaya ulaşımı Yunanistanın Pire limanı üzerinden sağlanması planlanmaktadır. Ancak Pire limanının hisselerinin %67si COSCO Shipping adlı Çin devlet şirketine (State-Owned Enterprise) aittir.[5] Bu açıdan hem IMEC in ortaya çıkış sebebine hem de ABDnin doktriniyle tezatlıklar barındırmaktadır. Bu noktada Selanik ve Dedeağaç limanları Karadeniz-Ege Denizi Koridoru ve Dikey Gaz koridoru projeleriyle ön plana çıkması gelecek süreçte adı geçen limanları Pire limanına cazip kılma potansiyeli taşımaktadır.

Bunlara ek olarak, yukarıda da bahsedildiği üzere Karadeniz-Ege Denizi Koridoru Trans Avrupa Ulaştırma Ağına (TEN-T) entegre şekilde planlanmıştır. Trans Avrupa Ulaştırma Ağının Yunanistandan geçerek en güneyde Güney Kıbrısa uzanması ve Yunanistan, Güney Kıbrıs, İsrail ve ABDnin 3+1 diplomasi ve güvenlik platformunu kurmuş olması Karadeniz-Ege Koridoru (BACP) ile bu diplomatik zeminin teknik bir altyapıda buluşma ihtimalini güçlendirmektedir. Bu durum, IMEC projesinin Avrupa ayağıyla söz konusu koridorun dikey bir hat üzerinden entegre edilmesi senaryosunu beraberinde getirmektedir.

Yukarıda bahsedilen gelişmelerin ışığında, Yunanistan bu projeler aracılığıyla kendisini Avrupanın yeni enerji dağıtım merkezi ve vazgeçilmez transit güzergahı olarak konumlandırmayı hedeflemektedir. Dikey Gaz Koridoru ve Karadeniz-Ege Denizi koridorunun eş güdümlü ilerlemesi, Yunanistanın bölgesel denklemde Türkiyenin lojistik üstünlüğüne ve Boğazlar egemenliğine stratejik bir alternatif sunma çabasının bir göstergesidir. Bu hamlelerle Yunanistan hem AB hem de NATO nezdindeki vazgeçilmezliğini pekiştirerek Doğu Akdeniz ve Balkanlar hattında Türkiyenin etkisini çevreleyen bir nüfuz alanı kurmayı amaçlamaktadır. Zaten Greek City Times adlı Yunan gazetesi 9 Aralık tarihli haberinde bu yeni koridor projesini yeni koridor Türk Boğazlarını bypass edecek şeklinde okuyucularına sunmuştur.[6]

Fakat bölgesel dengeler ve coğrafi gerçekler, bu tür bir baypas girişiminin teorideki kadar kolay uygulanabilir olmadığını göstermektedir. İlk olarak, anlaşmaya taraf olan ve projenin Karadeniz ayağını oluşturan Romanya ve Bulgaristanın Karadenizde güvenliği sağlayacak büyüklükte bir donanmaları mevcut değildir. İkinci olarak Karadeniz-Ege Denizi koridoru doğal olarak Orta Koridorun bir uzantısıdır ve bu koridor Avrupaya Türkiye üzerinden ulaşmaktadır. Zenzegur Koridorunun işlemeye başlamasıyla Orta Koridor ciddi ölçüde önemini arttıracaktır. Orta Koridorun geçtiği ülkelere, Kazakistan ve Azerbaycan, bakıldığında Türkiye ile olan ilişkileri Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) çatısı altında stratejik bir ortaklığa dönüşmüştür. Kazakistan ve Azerbaycan gibi kilit oyuncuların Türkiye ile olan derin tarihi bağları, askeri iş birlikleri ve enerji alanındaki ortak vizyonları, Orta Koridorun Türkiye ayağını vazgeçilmez kılmaktadır. Bu ülkelerin dış politika önceliklerinde Türkiyenin merkezi konumu, Yunanistanın alternatif rota arayışlarına karşı gerçekçi bir yanıttır.

Sonuç olarak, Karadeniz-Ege Denizi Koridoru ABnin yeni güvenlik doktrini çerçevesinde (Rusyaya olan bağımlılığı azaltmak ve yeni tedarik güzergahları oluşturmak)

değerlendirmek gerekmektedir. Meseleye bu açıdan bakıldığında ve Karadenizin değişmekte olan jeopolitik dengeleri göz önüne alındığında bu yeni koridorun Türkiyeyi bypass etmesi mümkün gözükmemektedir. Dolayısıyla Türkiye ile iş birliği kaçınılmaz görünmektedir.

Resim: Tedarikzinciriportali.com

[1] https://www.ekathimerini.com/economy/1288791/greece-bulgaria-and-romania-sign-agreement-on-aegean-black-sea-corridor/

[2] https://transport.ec.europa.eu/transport-themes/infrastructure-and-investment/trans-european-transport-network-ten-t/baltic-sea-black-sea-aegean-sea-corridor_en

[3] https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/greece-bulgaria-and-romania-strengthen-cooperation-key-transport-links-2025-12-04_en

[4] https://thewesternbalkans.com/europes-new-vertical-corridor-alexandroupolis-odessa/

[5] https://www.dw.com/tr/%C3%A7inin-avrupa-limanlar%C4%B1na-ilgisi-ve-risk-tart%C4%B1%C5%9Fmalar%C4%B1/a-63585834

[6] https://greekcitytimes.com/2025/12/09/new-nato-corridor-to-bypass-turkish-straits/

Yazar Hakkında :

2025 yılında Orta Doğu Teknik Üniversitesi Tarih bölümünden, The Development Of Ekâbir Politics: Political Transformation In The 17th Century Ottoman Empire adlı bitirme tezi ile mezun oldu. Şu an aynı bölümde yüksek lisans eğitimine devam etmektedir. Aralık 2025 tarihinden itibaren AVİM kadrosunda misafir araştırmacı olarak yer almaktadır. Çalışma konuları; İran, Orta Asya ve Koridorlardır.

Atıfta bulunmak için: ODABAŞI, Bora. 2026. "KARADENİZ-EGE KORİDORU VE TÜRKİYE'NİN MERKEZİ KONUMU." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2025 / 55. Aralık 25. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Analiz/KARADENIZ-EGE-KORIDORU-VE-TURKIYE-NIN-MERKEZI-KONUMU

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır